

**Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії
та соціогуманітарних дисциплін
імені О. М. Лазаревського**

СИЛАБУС
навчального курсу

ЗАРУБІЖНА ФІЛОСОФІЯ 19–20 СТ.

Спеціальність – 033 Філософія

Освітній ступінь – бакалавр

Форма навчання – денна

Форма підсумкового контролю – екзамен

Викладач – Царенок Андрій Вікторович – доктор філософських наук,
доцент кафедри філософії та культурології

Тел.: 0665448285

E-mail: tsarenok-sever@ukr.net

Години консультацій: щосереді 13.00-14.00 (210 кабінет, з
можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM та Google-
class).

Чернігів 2021 – 2022

Освітньо-кваліфікаційна програма	
Кількість кредитів	6
Рік навчання	3
Семестр	6
Компонент освітньої програми	Обов'язковий компонент (ОК)
Мова викладання	Українська
Формат курсу	Денна форма навчання
Опис дисципліни	
Загальна кількість годин	180
Обсяг курсу	Денна форма: 50 годин аудиторних (з них: 30 годин лекцій; 20 годин практичних занять), 130 години самостійної роботи.
Мета курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Зарубіжна філософія 19–20 ст.» є ґрунтовне ознайомлення студентів із різними філософськими традиціями відповідного періоду, сприяння розвитку вміння студентів логічно мислити, вміння вести діалог, дискусію та гідну полеміку, а також сприяння моральному розвитку студентського загалу.
Електронний ресурс	Zoom. Google Classroom.
Формування програмних компетентностей	Загальні компетентності: ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури. СК2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.
Програмні результати навчання	ПР1. Розуміти сенс філософії, її місце в системі культури. ПР2. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію. ПР3. Знати основні етапи, напрямки в історії світової та вітчизняної філософії. ПР15. Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності. ПР16. Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.

Програма та структура навчальної дисципліни												
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	с	ла б.	нд .	с. р.		л	с	лаб.	нд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Марксизм та неомарксизм	16	4	2			10						
Тема 2. Позитивізм, неопозитивізм та постпозитивізм	16	4	2			10						
Тема 3. «Філософія життя»	38	6	2			30						
Тема 4. Неокантіанство та неогегельянство	16	4	2			10						
Разом за змістовим модулем 1	86	18	8			60						
Змістовий модуль 2.												
Тема 5. Фрейдизм та неофрейдизм	14	2	2			10						
Тема 6. Екзистенціалістські філософські традиції	30	6	4			20						
Тема 7. Постмодерн: філософський вимір	24	2	2			20						
Тема 8. Релігійно-філософські доктрини 19–20 ст.	26	2	4			20						
Разом за змістовим модулем 2	94	12	12			70						
Разом	180	30	20			130						
Літературні джерела	Основна література											
	- Філософія: природа, проблематика, класичні розділи: навч. посіб. для студ. ВНЗ / за ред. Г. І. Волинки. Київ: Каравела, 2018. - Бичко А. К., Бичко І. В., Табачковський В. Г. Історія Філософії: Підручник. Київ: Либідь, 2001.											

3. Бойченко, І. В. Філософія історії: Підручник для вищої школи. Харків: Прапор, 2006.
4. Бойченко І. В. Філософія : Навч. посібник для дистанц. навч. Київ : Ун-т "Україна", 2007.
5. Вандишев, В. М. Філософія. Екскурс в історію вчень і понять: навчальний посібник для студ. ВНЗ. Київ: Кондор, 2006.
6. Воронюк О. Л. Філософія: Підручник. Київ: Медицина, 2015.
7. Петрушенко, В. Л. Філософія : курс лекцій: навч. посіб. для вузів. Київ : Каравелла, 2002.
8. Філософія : навч. посіб. для студ. і аспір. вузів / за ред. І. Ф. Надольного. Київ : Вікар, 2011.
9. Філософія: природа, проблематика, класичні розділи: хрестоматія: навч. посіб. для студ. ВНЗ / за ред. Г.І. Волинки. Київ : Каравела, 2010.
10. Щерба, С. П., Заглада, О. А. Філософія: підруч. для студентів. Київ: Кондор, 2015.

Додаткова

1. Безвершук Ж. О. Історія культури в термінах і назвах: Словник-довідник. Київ: Вища школа, 2003.
2. Больнов О. Ф. Философия экзистенциализма. Санкт-Петербург, 1999.
3. Бохенский Ю. М. Современная европейская философия. Москва, 2000.
4. Велиш В. Наш постмодерний модерн. Київ, 2004.
5. Виндельбанд В. Избранное: Дух и история. Москва: Юрист, 1995. URL: https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/neokantianstvo/vindelband_v_izbrannoe_dukh_i_istorija/66-1-0-3454
6. Губин В. Проблемы бытия в современной европейской философии. Москва, 1998.
7. Зеньковский В., прот. Апологетика. Киев: Издание Экзарха всей Украины митрополита Киевского и Галицкого, 1990.
8. История современной западной философии. Санкт-Петербург, 1997.
9. Кун Т. Структура научных революций. Москва, 1977.
10. Кьеркегор С. Введение в христианство. Человек: мыслители прошлого... Москва, 1995. С. 295-324.
11. Малабу К. Відмінність розриву. Гайдеггер і Леві-Строс. *Філософська думка*. 2010. № 1. С. 44–56.
12. Риккерт Г. Философия жизни. Киев: «Ника-Центр», «Вист-С», 1998. URL: https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/neokantianstvo/rikkert_g_filosofija_zhizni/66-1-0-2714
13. Современная западная философия: Словарь. Москва, 1998.
14. Столяр М. Б. Религия советской цивилизации. Киев : Стило, 2010.

	15. Флоренский П. А. Столп и утверждение Истины. Москва: Правда, 1990. 16. Хайдеггер М. Письмо о гуманизме. Проблема человека в западной философии: Переводы. Москва: Прогресс, 1988. С. 314 -356. 17. Шакур Н. В. Постсучасні виміри історичного пізнання. <i>Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Вип. 95. Серія : Філософські науки. Треті Всеукраїнські Кулішіві читання з філософії етнокультури пам'яті С. Б. Кримського / За ред. В. А. Личковаха. Чернігів: ЧНПУ, 2011. С. 50–53.</i> 18. Шопенгауэр А. Афоризмы житейской мудрости. Минск: Харвест, 2012. 19. Яннарас Христос. Вера Церкви. Человек // http://www.reformed.org.ua/2/234/7/Yannaras 20. Ясперс К. Осевое время. Смысл и назначение истории. Москва: Политиздат, 1991. С.32-49. 21. Ясперс Карл. Философская вера. Первая лекция: ПОНЯТИЕ ФИЛОСОФСКОЙ ВЕРЫ // http://elena.romek.ru/learning/jasp.htm Інформаційні ресурси в Інтернеті: 1. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua 2. Сайт Національної парламентської бібліотеки України http://nplu.org 3. Сайт Державної науково-технічної бібліотеки України http://www.gntb.gov.ua 4. http://ru.wikipedia.org 5. http://cyberleninka.ru/article/c/filosofiya 6. http://www.bibliotekar.ru/filosofia/index.htm 7. http://filosof.historic.ru/
Політика щодо академічної доброчесності.	При виконанні письмових робіт із використанням запозичених ідей, тверджень, відомостей надавати посилання на джерела інформації. За відсутності коректних посилань на інформаційні джерела виконані завдання не оцінюються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Словесний (пояснення, розповідь, лекція, дискусія); наочний (ілюстрації, демонстрації); робота з книгою (читання, конспектування, вивчення, реферування, цитування, виклад, складання плану); відео-методи (перегляд); практичний. Робота в бібліотеці та з науковими інтернет-джерелами. Підготовка презентацій, індивідуальних навчально-дослідних

	завдань. Аналіз відео-метаріалів. Робота в системі Zoom та GoogleClassroom.			
Оцінювання	Шкала оцінювання			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	83 – 89	B	добре	
	75 – 82	C		
	68 – 74	D	задовільно	
	60 – 67	E		
	35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	